

Landsrettens begrundelse og resultat

Skyldsspørgsmålet

Efter straffuldbyrdslovens § 55, stk. 1, har en indsat ret til brevveksling. Det følger dog af § 55 a, stk. 1 – der trådte i kraft den 1. februar 2022 – at en indsat, der udstår fængselsstraf på livstid eller er idømt forvaring for overtrædelse af en bestemmelse, som hjemler straf af fængsel på livstid, uanset § 55, stk. 1, ikke uden tilladelse må brevveksle i de første 10 år af den idømte straf af fængsel på livstid, eller indtil den pågældende har været anbragt i forvaring i de første 10 år. Kriminalforsorgen meddeler efter § 55 a, stk. 2, 1. pkt., tilladelse til brevveksling med nærtstående eller personer, som den indsatte havde kontakt til før varetægtsfængslingen. Der kan efter stk. 2, 2. pkt. endvidere meddeles tilladelse til brevveksling med andre end de i 1. pkt. nævnte personer, hvis særlige omstændigheder taler herfor.

Tiltalte har også for landsretten erkendt, at han efter den 1. februar 2022 benyttede sin adgang til at sende ukontrolleret post til offentlige myndigheder til at sende flere breve til A (tidligere A). Også efter bevisførelsen for landsretten lægges det til grund, at A i september 2022 modtog et brev dateret den 7. september 2022 og i november modtog to breve dateret henholdsvis den 18. oktober 2022 og den 2. november 2022.

På denne baggrund finder landsretten, at det er bevist, at tiltalte forsætligt har overtrådt straffuldbyrdslovens § 55 a, stk. 1.

Spørgsmålet er herefter, om tiltalte skal straffes for overtrædelse af straffuldbyrdslovens § 55 a, stk. 1, jf. § 123 b, eller om dette vil være i strid med artikel 8 i Den Europæiske Menneskerettighedskonvention om retten til privatliv. Det er ubestridt, at der ikke består et familieliv mellem tiltalte og A beskyttet af artikel 8.

Efter Menneskerettighedskonventionens artikel 8, stk. 1, har enhver ret til respekt for bl.a. sit privatliv, familieliv og sin korrespondance. Ifølge bestemmelsens stk. 2 må ingen offentlig myndighed gøre indgreb i udøvelsen af denne ret, medmindre det sker i overensstemmelse med loven og er nødvendigt i et demokratisk samfund af hensyn til den nationale sikkerhed, den offentlige tryghed eller landets økonomiske velfærd, for at forebygge uro

eller forbrydelse, for at beskytte sundheden eller sædeligheden eller for at beskytte andres rettigheder og friheder.

Det fremgår af praksis fra Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol, at personer, der er idømt fængselsstraf – herunder fængsel på livstid – under afsoningen ”continue to enjoy all fundamental rights and freedoms, save for the right to liberty”, jf. f.eks. Menneskerettighedsdomstolens dom af 9. juli 2013 i sag 41418/04 (Khoroshenko mod Rusland), præmis 116, og dom af 19. oktober 2021 i sag 31469/08 (Danilevich mod Rusland), præmis 45.

Begrænsninger i tiltaltes brevveksling udgør et indgreb i hans ret til korrespondance og kan derfor kun ske, hvis betingelserne i artikel 8, stk. 2, er opfyldt.

Begrænsninger i tiltaltes brevveksling har som anført hjemmel i straffuldbyrdeelseslovens § 55 a, stk. 1. I bemærkningerne til bestemmelsen er anført bl.a., at indsatte, der udstår fængselsstraf på livstid eller er idømt forvaring for overtrædelse af en bestemmelse, som hjemler straf af fængsel på livstid, har begået nogle af de mest alvorlige forbrydelser, og at Justitsministeriet finder, at der af hensyn til retsfølelsen hos ofre og pårørende samt hensynet til de personer, som den dømte i fremtiden måtte indgå i en relation med, bør ske en begrænsning i sådanne indsattes muligheder for bl.a. at brevveksle. Det er endvidere anført, at der er set eksempler på, at livstidsdømte indgår i nye tætte relationer med unge mennesker, som ikke på tidspunktet for indgåelse af relationen kan overskue de konsekvenser for eget liv, som det har at indgå i en tæt relation med en person, som har begået nogle af de mest alvorlige forbrydelser, og at der således er et beskyttelseshensyn at varetage over for sådanne personer. Endelig er det anført, at begrænsningen af livtidsdømtes og visse forvaringsdømtes ret til bl.a. brevveksling skal balanceres over for hensynet til den indsattes mulighed for resocialisering og senere udslusning i samfundet og den indsattes ret til at have et familieliv og til at etablere og udvikle relationer til andre mennesker og omverdenen, og at Justitsministeriet finder, at en tidsgrænse på 10 år udgør den rigtige balancering (lovforslag nr. L 76 af 10. november 2021, afsnit 2.3.2.). Sidstnævnte må ses i sammenhæng med det samtidig fremsatte – og vedtagne – forslag om, at de samme indsatte ikke kan overføres til åbent fængsel eller opnå tilladelse til udgang, før den pågældende har udstået 10 år af den idømte straf af fængsel på livstid, eller indtil vedkommende har været anbragt i forvaring i 10 år, dog for så vidt angår tilladelse til udgang med visse nærmere anførte undtagelser.

I Justitsministeriets kommenterede høringsoversigt af 10. november 2021 er om forholdet til internationale forpligtelser og regler mv. anført bl.a., at den foreslåede ordning findes at kunne begrundes af hensyn til at beskytte andres rettigheder og friheder.

Landsretten finder, at der efter det anførte om hensynet til de personer, som den dømte i fremtiden måtte indgå i relation med, er tilstrækkeligt grundlag for at fastslå, at begrænsninger i de omhandlede indsattes brevveksling har til formål at beskytte andres rettigheder og friheder og må anses for at være egnet hertil. Efter Menneskerettighedsdomstolens praksis er det herefter ikke uforeneligt med artikel 8, at indgrebet tillige er indført af hensyn til retsfølelsen.

Det afgørende er herefter, om begrænsningen i tiltaltes brevveksling må anses for nødvendig under hensyn til dette formål. Dette beror på en proportionalitetsvurdering.

Landsretten finder, at det efter bevisførelsen må lægges til grund, at tiltalte forud for

A s modtagelse af de tre breve ikke havde søgt om tilladelse til brevveksling med hende, og at han således heller ikke var meddelt afslag herpå. Det kan ikke føre til en anden vurdering, at Storstrøm Fængsel den 8. februar 2022 skrev til tiltaltes forsvarer, at tiltaltes tilladelse til bl.a. at modtage og sende breve var bortfaldet, da dette må anses for at bero på en misforståelse, idet brevveksling efter de hidtidig gældende regler ikke krævede tilladelse, og da det i brevet samtidig er oplyst, at tiltalte kunne søge om tilladelse til bl.a. at brevveksle. Heller ikke den omstændighed, at Storstrøm Fængsel i dette brev kun beskrev muligheden for at søge tilladelse til bl.a. brevveksling med nærtstående eller andre personer, som tiltalte havde haft kontakt med forud for varetægtsfængslingen, kan føre til en anden vurdering. Endelig kan Storstrøms Fængsels brev af 25. marts 2022 til tiltaltes forsvarer om, at fængslet agtede at meddele tiltalte afslag på hans ansøgning om tilladelse til bl.a. brevveksling med B , eller den fremkomne korrespondance i øvrigt heller ikke føre til en anden vurdering.

Som anført følger det af straffuldbyrdelseslovens § 55 a, stk. 1, at bl.a. en indsat, der udstår fængselsstraf på livstid, ikke uden tilladelse må brevveksle i de første 10 år af den idømte straf. Kriminalforsorgen meddeler efter § 55 a, stk. 2, 1. pkt., tilladelse til brevveksling med nærtstående eller personer, som den indsatte havde kontakt til før varetægtsfængslingen.

gen. Der kan efter stk. 2, 2. pkt. endvidere meddeles tilladelse til brevveksling med andre end de i 1. pkt. nævnte personer, hvis særlige omstændigheder taler herfor.

A er ikke nærtstående til tiltalte, og tiltalte havde ikke kontakt til hende forud for, at han blev varetægtsfængslet i den sag, som han senere blev idømt fængsel på livstid i. Han havde derfor ikke krav på tilladelse til brevveksling med hende.

Om straffuldbyrdelseslovens § 55 a, stk. 2, 2. pkt., fremgår det af de specielle bemærkninger bl.a., at det beror på en konkret vurdering, om der skal meddeles tilladelse efter bestemmelsen, at der ved denne vurdering skal tages hensyn til den indsatte muligheder for at have social omgang med andre mennesker og den indsatte muligheder for eksempelvis at få kontakt til organisationer mv., som bistår den indsatte i en verserende sag hos en offentlig myndighed, og at bestemmelsen herefter bl.a. er tiltænkt anvendt i de situationer, hvor det af kriminalforsorgsområdet kan konstateres, at den indsatte ikke har familie eller andre kontakter, eller hvis disse ikke ønsker at være i kontakt med den indsatte (lovforslag nr. L 76 af 10. november 2021, de specielle bemærkninger til forslaget til § 55 a).

Herefter finder landsretten, at der ikke er grundlag for at fastslå, at der med straffuldbyrdelseslovens § 55 a er indført et generelt forbud for de omhandlede indsatte mod brevveksling med andre end nærtstående eller personer, som den indsatte havde kontakt til før varetægtsfængslingen, i de første 10 år af den idømte straf af fængsel på livstid, eller indtil den pågældende har været anbragt i forvaring i de første 10 år. Efter ansøgning kan der således meddeles tilladelse til brevveksling, hvis særlige omstændigheder taler derfor. Ved den konkrete vurdering af, om sådan tilladelse skal gives, må også inddrages, om et afslag vil være nødvendigt i forhold til varetagelse af beskyttelseshensynet over for de i forarbejderne omtalte unge mennesker, og om det i øvrigt vil være proportionalt, jf. Menneskerettighedskonventionens artikel 8, stk. 2.

På denne baggrund, og da det som anført må lægges til grund, at tiltalte forud for A s modtagelse af de tre breve omfattet af anklageskriftet ikke havde søgt om tilladelse til brevveksling med hende, finder landsretten, at tiltalte er skyldig i overtrædelse af straffuldbyrdelseslovens § 55 a i det af byretten fastslåede omfang.

Strafudmåling

Som det er anført af byretten, er der i forarbejderne til straffuldbyrdelseslovens § 55 a eller § 123 b ikke anført et udgangspunkt for bødeniveauet.

Af Rigsadvokatmeddelelse nr. 9784 af 1. juli 2022, afsnittet Straffuldbyrdelseslovens § 123 b, fremgår bl.a., at ved overtrædelser af straffuldbyrdelseslovens §§ 51 a, 55 a eller 57 a, jf. § 123 b, finder Rigsadvokaten, at anklagemyndigheden i førstegangstilfælde i almindelighed skal nedlægge påstand om en bøde på 5.000 kr. Det er ikke angivet, hvilken bødepåstand, Rigsadvokaten mener, at der skal nedlægges, hvis der er tale om flere overtrædelser til samtidig pådømmelse.

Herefter og under henvisning til, at der er tale om tre breve sendt i to brevforsendelser i et førstegangstilfælde, findes bøden passende.

Konklusion

Landsretten stadfæster dommen.

T h i k e n d e s f o r r e t :

Byrettens dom i sagen mod   tiltalte   stadfæstes.

Tiltalte skal betale sagens omkostninger for landsretten.